

Niet meer ‘van de hak op de tak’, maar continuïteit

Weijtmans: investeren in kwaliteit door specialisatie en procesdenken

De integrale benadering van projecten leidt tot nieuwe tendervormen. Enerzijds is dat een goede ontwikkeling, volgens Kees Weijtmans van Boomrooierij Weijtmans. Anderzijds wijst hij op de noodzaak om de kennis van de specialist daarin opgenomen te krijgen, en om in elk groenbestek aan de voorkant goed na te denken over de kwaliteit van groen. ‘Wij rooien nu regelmatig bomen die net wat beginnen mee te tellen. Als groenspecialisten en -beheerders op bestek- of ontwerpniveau aanschuiven en er meer aandacht is voor het eindbeeld, kan dat niet gebeuren.’

Auteur: Karlijn Raats

Groen is nog steeds een sluitpost, vindt Weijtmans. Hij erkent dat alle opgaves ertoe geleid hebben dat groen veel hoger op de agenda staat dan tien jaar terug, maar er wordt volgens hem nog niet genoeg naar kwaliteit gestreefd.

Specialisatie is nodig ...

Weijtmans' wrevelf zit hem onder meer in de ontwikkeling van het integraal aanbesteden, ‘van gevel tot gevel’, waarbij alles binnen een projectomgeving bij de aannemer ligt, van kolken reinigen tot straatverlichting en veegwerk, maar ook maaien en schoffelen. ‘Wij zijn vaak ‘s avonds, ‘s nachts en in het weekend aan het werk en worden opgeroepen bij code geel of calamiteiten. Maar doordeweeks zit er een generieke aannemer op het werk. Dat moet echt veranderen. Wij zijn een gespecialiseerd bedrijf van een generatie oud, met bakken kennis in huis. Die gespecialiseerde groenkennis is nu net wat er ontbreekt bij de opdrachtgever, het tenderbureau dat vaak ook de directie voert, de architect en de hoofdaannemer. Wanneer wij bij een project worden ingeschakeld, ligt alles al vast, terwijl wij als specialist

soms heel anders over een oplossing denken. Maar omwille van de werkrelatie wil je niet te veel energie kwijt zijn aan een ja-needdiscussie. Het wordt als lastig ervaren om fouten in het bestek te erkennen.’

... maar groen is nog ondergeschoven kind

Het feit dat integrale projecten, met daarin ook groen, een generiek karakter hebben gekregen, heeft gevolgen voor de toekomst, volgens Weijtmans. ‘Het komt nu al voor dat we bomen staan te rooien die na 25 jaar net wat mee beginnen te doen, omdat er van tevoren niet goed is nagedacht over de plantplaats en het aantal.’ Hij spreekt kort met dit vakblad over het verschil met civiele bouwplannen, waarin niets aan het toeval wordt overgelaten. Om tot een maakbaar en beheerbaar ontwerp te komen, schuiven beheerders en specialisten vaak al in de ontwerpfase aan. Zo’n plan wordt daardoor altijd gedragen, is maakbaar en vervolgens ook goed te beheren en onderhouden. ‘Waarom schuiven er bij integrale werken dan niet vaker groenbeheerders en -specialisten aan als er groen in het bestek zit?’, vraagt Weijtmans zich af. ‘Ik denk dat dat komt doordat groen

'Met vooraf goed nadenken red je meer bomen dan met een paar planken rond de stam op een bouwplaats'

nog altijd een ondergeschoven kindje is, ondanks alle mooie woorden. Ook heb ik het idee dat specialistische kennis niet op waarde wordt geschat en voor lief wordt genomen. Vaak zien we dat onze kennis uit eerder ingediende plannen van aanpak terugkomt in bestekken waarvan we het werk niet gegund hebben gekregen. Wij zijn voorstander van kennisdeling en zijn blij dat het kennisniveau bij opdrachtgevers hoger wordt door ingediende plannen. Maar we vinden wel dat specialistische kennis beloond moet worden door het werk gegund te krijgen. Helaas komt EMVI vaak neer op het beste plan én de laagste prijs. Men durft nog niet echt voor kwaliteit te kiezen.'

Continuïteit geeft hoogste kwaliteit

Volgens Weijtmans is er aan de voorkant van een werk verbetering mogelijk bij zowel overheden als leveranciers als het gaat om kennisdeling, maar ook om planning. Hij legt uit: 'Onze werkzaamheden kunnen in principe jaarrond doorgaan en we streven naar continuïteit. Maar het is bij ons vaak hollen of stilstaan. Inschrijvingen vallen vaak net voor de vakantie; dit betekent dat er in de vakantie moet worden doorgewerkt. Daarna kost het moeite om weer op te starten. Zo moet ook voor de kerst vaak alles af zijn, alsof er in het nieuwe jaar geen dagen meer komen! Overigens zouden snoeiwerkzaamheden in principe best kunnen doorgaan tijdens het broedseizoen. Wij maken met onze flora- en faunaspecialisten een gedegen scan van de werkomgeving en handelen altijd zorgvuldig, zodat broedende dieren geen hinder ondervinden. Kortom: continuïteit, de basis voor goede kwaliteit, is mogelijk, maar dat vergt denkwerk vooraf en voorbereiding.'

Weijtmans legt uit: 'Als er in de ontwerpfasen nagedacht wordt over de benodigde doorwortelbare ruimte, hoeft er in bestekken geen ETT'er voorgeschreven te worden die toezicht houdt bij het afkappen van boomwortels. Er kan nog beter worden gedacht in termen van kwaliteit in plaats van kwantiteit, zoals nu vaak

gebeurt. Handhaaf en plant bomen op locaties waar ze tot wasdom kunnen komen; kies voor een kleinere categorie bomen als er te weinig groeiruimte is.'

Hij geeft een voorbeeld van procesdenken dat volgens hem beter kan: 'Wanneer een groenbedrijf een grootschalig bomenvervangingsplan aanneemt, komt daar veel organisatie bij kijken. Er moet worden gerooid, er moeten plantgaten worden gemaakt en bomen geplant. Ook de leverancier van de bomen is bij de planning betrokken, want bomen moeten ongeveer een half jaar voor aanplant worden besteld. Om de werkzaamheden vlot te laten verlopen, moet de informatieoverdracht dus van tevoren compleet zijn, liefst ruim van tevoren. Daarbij gaat het om waar, welke boomsoorten, hoeveel bomen, omgevingsdetails, stakeholderinformatie, vergunningen, alles wat van waarde is voor het project.' *First time right*, zoals ze in de bouw nastreven met hun 'basis op orde-fase'? 'Juist. Alleen als de basis op orde is, kan een groenaannemer een goed plan en een goede planning maken, die probleemloos uitgevoerd kan worden en leidt tot de beste kwaliteit voor de lange termijn.'

Terug naar kwaliteit

Weijtmans ziet een aantal oplossingen om toch tot optimale kwaliteit te komen. Een daarvan is dat de aannemer met langjarige contracten verantwoordelijk wordt gemaakt voor wat hij doet. 'Nu worden contracten vaak opgeknipt, maar bij traag groeiend plantgoed is dat eigenlijk heel vreemd. Het is realistischer om aanleg en onderhoud samen te voegen voor meerdere jaren, bijvoorbeeld tien jaar, en dat levert ook hogere kwaliteit op. Door langduriger aanbesteden ontstaat er een stukje eigenaarschap bij de aannemer. Dat is een heel ander uitgangspunt dan wanneer de afdeling beheer het groen na drie jaar overneemt, zonder betrokken te zijn geweest bij de aanlegfase. Ons project Treemark Woerden is een mooi voorbeeld van hoe het anders kan. Hier sluiten de kennis van de aannemers en de wens van de opdrachtgever naadloos op elkaar aan. Er valt prima samen te werken voor een beter en gezonder bomenbestand!'

'De hamvraag moet zijn: wat betekent dat lollystokje op de tekening voor de komende vijftig tot honderd jaar?'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!